

M A K Ó I FÜGGETLEN UJSÁG

Politikai napilap.

Főmunkatárs:

Dr. KISS PÁL.

Felelős szerkesztő:

ESPERSIT JÁNOS.

Telefon szám 63.

Uj szelek

fujdogálnak Marostordából. Ott csap össze a modern áramlat a kaszinói becsülettel. A párbaj mánia dühöng, pedig minden gondolkodó ember középkori számárságnak tartja és még is csinálják. Csinálni néha muszáj, mert ma még nem az intellektuálitás, a jellem, az okos fő, a helyes cselekvés az érték, hanem a színeskedő férfias bátorság, a forma: a lényeg. Aki, esetleg formát téveszt, a mai gondolkodás szerint: tönkrement ember.

Mondjuk: Marostordában ez az árnyoldal. Uj szellő: a helyettes alispán okos. A modern rendelete, melyet a szociáldemokraták kérvényére bocsátott ki. E rendeletben meghagyta a közigazgatási közegeknek, hogy a gyűlékezési szabadságot a legliberálisabban kezeljék. A munkások összefüveteleiben a helyettes alispán nem lázítást lát, hanem a tudás, a felvilágosodás terjesztését, a legjobb szociális eszmeáramlatoknak a nép közé való vitelét.

És ez óriási haladás itt Magyarországon, a hol a vármegyék a konzervatív eszmék utolsó mentősvárai, amelyekben a rosszul magyarázott hazafiságot istápolják, ahol félnek mindattól, ami új s ami a társadalmi erők elhelyezkedésének megváltoztatására vezet.

Emlékszünk még nagyon jól arra, nem is olyan régen volt, hogy a szociáldemokrata párt agitációs tanításait a legszigorúbban üldözték. Bujkálva, magánházakban, éjjeli összefüveteleken utján terjedt a tan. mely új világfelfogást, új berendezkedést hirdetett.

Rosz politika volt. Men-nél jobban nyomták, men-nél jobban üldözték, minél erősebben büntették a szociálistákat, a martiromság, az üldözés folytán annál erősebben terjedtek az új s mégis oly régi eszmék. Emlékszünk, mert nem is olyan régen volt, hogy a szoci-

alista cím és nevezet való-ságos ijesztő mumus volt azok előtt, akik félnek mindattól, ami új s ami a haladást jelenti, sőt nemcsak azok előtt, hanem a konzolidáltak látszó társadalom majdnem minden rétege előtt.

S ime ma, az urnak 1910-ik esztendejében közigazgatási faktorok ismerik el, hogy az agitációban érték van, haladás van, mert „megmérhetetlen az intellektuális előny, amely a nép felvilágosítása és a modern progresszív eszmeáramlatoknak körében való terjesztése nyomán szükségképpen támad.”

Igaz, hogy a régi, skatulya rendszer szerint gondolkodó, megcsontosodott lateiner koponyák, melyekben a konzervatív eszmék csökönyösen le vannak rakodva, irtóznak a szociális eszmeáramlatoktól. Irtóznak s nem is foglalkoznak velük. A régi, jó mesterembereknek nevezhető lateinereknek egyedüli szellemi táplálékuk az ő konzervatív hírlapjuk, abból táplálkoznak s mit törődnek azután azzal, hogy mit mond az új szociológia, a modern társadalom tudomány, s miért van szükség az általános egyenlő titkos választójogra, a szekularizációra, a felekezetlen népoktatásra stb.

Az egyedüli vigasztaló tudat ebben az elmaradottság istápolásban csak az, hogy a társadalmi evolúció kényszerű igazságai alól nem szabadulhat senki. Az új generáció, mely tudatában van annak, hogy lelkileg és szellemileg művelt néppel mindent meglehet csinálni, foglalkozik is a néppel, tanítja, vezeti s nem tekinti csupán csak kizsákmányolható tömegnek, mely azért van, hogy adót fizessen és véres verejtékes munkájával az első rendű szükségletek megteremtéséről mások javára gondoskodják.

Az új társadalmi felfogás beleviszi a nép tudatába azt, hogy a munkának is van

becsülete s még több, mint a jól vasalt nadrágnak. A szociális agitációnak megvan az az előnye is, hogy foglalkoztatja a néptömegek elméjét, egyeseket s különösen az értékesebbeket gondolkodásra késztet, öntudatra ébreszt és olyan értékeket vált ki, amelyek egyébként elkallódnának.

Az új szellő fel fog kavarni sok olyan dolgot, felszínre fogja vetni mindazokat az eszméket, amelyek most csak alig mozogva fekszenek s melyeknek mozgásba hozásával vihar keletkezik, mely vihar le fogja rombolni az ósdi bástyákat s a rendezett téreken új ol-tárok és azokon új istenek keletkeznek.

Ezen a változáson minden jó szándéku, minden igaz és liberális embernek munkálkodni kell.

e. j.

Nyolcvan év

A király élete.

Makó, aug. 18.

1830 augusztus 18. Született Schönbrunnban, mint Ferenc Károly királyi herceg és Zsófia bajor hercegnő fia.

1835. Megkezdte tanulmányait.

1836. Nevelője lesz Bombelles Márk gróf.

1843. Beutazza Magyarországot és Ausztriát.

1847. István királyi herceg pestmegyei installációján, mint királyi biztos magyar beszédet mond.

1848. május 6. Részt vesz a Sardiniával folytatott háborúban, a santlucái csatában.

1848. december 1. Nagykorúvá nyilvánítják.

1848. december 2. Ferenc Ferdinánd lemondásával császár lesz.

1849. március 4. Kihirdetik az oktrojált alkotmányt.

1849. Orosz segítséggel legyőzi a magyar szabadságharcot, Radetzky megveri a sardiniái királyt.

1850. Schwarzenberg herceg politikáját követi: megszületik a hetvenmillió egységes Ausztria terve.

1851. Eltörli az alkotmányosság utolsó látszatát is országában.

1852. Beutazza Magyarországot.

1853. február 18. Libényi János merényletet követ el ellene.

1854. Nőül veszi Erzsébet bajor hercegnőt.

1855. A pápával kötött konkordátummal a szabadelvűség ellen foglal állást.

1856. A francia-olasz háború.

1857. Beutazza Magyarországot.

1858. Szakit Bach politikájával.

1859. július 11. Vienafrankában fegyverszünetet köt III. Napoleonnal és átengedi Lombardiát.

1860. Kiadja az októberi diplomát.

1861. Schmerling tanácsára kibocsátja a februári pátenst és összehívja a magyar országgyűlést Deák főlirata után azonban új provizórium áll be.

1862. Kísérletek a német hegemonia helyreállítására.

1863. Elnököl a frankfurti gyűlésen, amelyen Oroszország nem vesz részt.

1864. A dán háború.

1865. Fölfüggeszti a februári pátenst, újra összeül a magyar országgyűlés.

1866. Porosz-olasz háború. Königrätz-Schleswig-Holstein elvesztése.

1867. február. A magyar kormány kinevezése. A kiegyezés.

1868. június 8. Magyar királyi koronázzák.

1869. Magyar-horvát kiegyezés.

1870. Elismeri a német egyseget.

1878. A berlini kongresszus. Bosznia és Hercegovina okkupációja.

1879. A szegedi árvíz alkalmából Szegedre utazik.

1879. október 7. Létre jön a magyar-osztrák-német szövetség.

1883. Másodszor is Szegedre utazik.

1889. január 30. Rudolf trónörökös halála.

1891. Zágrabi utazás.

1892. A koronázás huszonöt éves fordulóján ünnepli Magyarországot.

1894. Beleegyeznek az egyház-politikai reformokba.

1896. Millenium. A hódoló diszfölvonulás.

1897. szeptember 27. A tizszobor.

1898. szeptember 10. Erzsébet királyné halála.

1904. A klopiai hadparancs.

1906. Kinevezi a koalíciós kormányt.

1910. Kinevezi a Héderváry-kormányt.

szállították, hol az első orvosi segélyben részesült. A bérest pedig letartóztatták és ellene súlyos testi sértés miatt indult meg az eljárás.

— **Halálos szerencsétlenség.** Ma délután *Biró* Albert kunágotai nagybirtokos pusztáján szerencsétlen véget ért egy *Bánfi* Mihály nevű béres. A béresek ugyanis egyik majorból a másikba szénát szállítottak. Bánfi Mihály is megrakta szekereit és egy pillanatra felállott a megrakott szekéren, mikor a legyekről csipett nyugtalan ökrök megrántották a szénával megrakott szekeret. Ennek következtében Bánfi fejével esett le a földre és pedig oly szerencsétlenül, hogy *nyomban szőrnyet halt.*

— **Kóbor kutya a sertések között.** A tegnapi nap folyamán Hős Bálint ugari gazdálkodó tanyájára egy kóbor kutya vetődött és egy sertést megmárt. A kutyát nyomban agyonütötték, a sertésnek állatorvosi megfigyelését pedig a kapitányi hivatal elrendelte.

— **A közönség figyelmébe.** Jeleztük már többször, hogy a város szabályrendelete szerint a város belterületén a házak udvarán 12 darab sertésnél többet tartani nem szabad. Ezt a rendelkezést különösen most ellenőrzik szigorúan, a mikor a sertésvész olyan nagy mértékben pusztít. Tegnapi egész csomó embert büntettek meg e miatt. Figyelmeztetjük a közönséget, hogy saját érdekében is igyekezzék betartani a szabályrendeletet s a sertések számát a lehető legkisebbre redukálja.

— **Elhamvadt asztagok.** *Schneider* István dombegyházi birtokos tanyáján az este két asztag kigyuladt és mindkettő porrá égett. A tűz valószínűleg bosszu műve és a csendőrség ilyen irányban nyomozást is folytat. A legszomorubb azonban az egész tüzesetben, hogy az asztagok biztosítva nem voltak, így *Schneider* kára nem térül meg.

— **Óra tolvaj.** *Sándor* Tivadar nagylaki iparostól *Kovács* István nevű alkalmazottja egy órát lopott el, de rajta vesztett, miért is ellene lopás büntette miatt megindították az eljárást.

— **Tűz a vidéken.** *Romák* Miklós battonyai lakos háza az este ismeretlen okból kigyuladt és leégett. A kár körülbelül 1000 korona, mely biztosítás folytán megtérül.

— **Beteg toronyőr.** *Döme* Ferenc, ki az újvárosi templom toronyában van, mint toronyőr alkalmazva, hivatkozással betegsége, egy évi szabadságidő engedélyezése iránt fordult a városi tanácshoz. Ugy látszik, hogy komoly baja van a toronyőrnek, mert ilyen hosszú szabadság még a legkomolyabb betegség esetében is kérdéses, hogy megadható-e? A tanács holnap határoz a toronyőr szabadságolása ügyében.

— **Férj és feleség.** *Dán* Péter nagylaki lakos nem a legboldogabb családi életet élte az ő feleségével, a szép *Moldován* Lenkével. A féltékenység, ez az örületes betegség szállta meg a férj lelkét, mely igen sok családi kellemetlenségnek volt okozója közöttük. Az asszony legutóbb elhagyta férjét, mely miatt az

utóbbi igen elkeseredett és elhátározta, hogy feleségén enyhe bosszút áll. Ennek a napja, mint nagylaki tudósítónk értesít, tegnap érkezett el. Az asszony eltávozott hazulról. Ezt az időt arra használta fel a férj, hogy behatolt felesége lakásába és elvitte annak 30 korona értékű selyem kendőjét, mint mondja, csak azért, hogy ebben az ékes kendőben az asszony másoknak ne tetszelegessen. Az asszony azonban nem így fogta fel a dolgot, hanem feljelentette férjét, ki ellen betöréses lopás miatt indult meg az eljárás.

— **Osztrákok a magyar ipar ellen.** Pozsonyból jelentik: Különös módját választották az osztrákok, hogy a magyar iparral szemben kellemetlenkedjenek. A Bécsen keresztül expedált magyar árukat egyszerűen napokon át vesztgelni hagyják *Marchegg*-ben. Örökös e miatt a panasz a felvidéki, de különösen a pozsonyi kereskedők körében, kik emiatt illetékes helyen már lépéseket is tettek ezen anomáliák megszüntetése végett.

— **Anyakönyvi hírek.** *Házasságot kötöttek.* *Tratler* Kálmán Szilágyi Etellel, *Varga* Sámuel Dobsa Mariával. *Elhaltak.* Nagy Katalin Anna 4 hónapos, *Görbe* Ferencz 80 éves, *Jenudás* Mária Jenosels Szemiánné 58 éves, *Bécsi* József 47 éves korában.

— **Táncestély.** E hó 20-án, *Szent István* napján tartja meg a makói iparos ifjuság zártkörű táncestélyét a „*Korona*”-szálloda emeleti termeiben *Kolompár* Béla zereklara közreműködése mellett. Ez uton is felkéri a rendezőség azokat, kik tévedésből meghívót nem kaptak, de arra igényt tartanak, hogy eziránt a rendezőség bármely tagjánál jelentkezhetnek. Jegyek előre váltva kaphatók: *Hegyi* József, *Endrei* Márton, *Gaál* László urak üzleteiben és a rendezőségénél.

— **Öreg iparos halála.** A makói iparos világnak egy öreg és igen érdekes tagja hunyta le ma szemeit örök álmorra 71 éves korában *Simon* János személyében. Körülbelül 51 éven folytatta Makón a mázoló mesterséget és régebbi időben a piktoroltató közönség „művész” címmel tisztelte meg. Halála váratlanul következett be *Lelén*. Holt testét *Makóra* hozták és itt helyezik örök nyugalomra.

— **Új egyesület Makón.** A makói kereskedő ifjak egyesülete szombaton nyílik meg a *Naschitz*-féle ház emeleti helyiségeiben.

— **Szép bajusz nyerhető a Lukács féle „Glória bajuszpedrő”** által mely az eddigi bajuszpedrőket minden tekintetben felülmúlja. A bajuszt neveli, ápolja szépen tartja ugyanarra, hogy rövid idő alatt az egész országban közkedvelt is lett. Kapható fehér, barna, fekete színben 30 és 20 filléres dobozokban. Készül Makón az aradi-utcai gyógyszerészeti laboratóriumában. Ugyan ott a gyógyszerárban kapható.

Szerkesztőség: Hajnal-utca 13.
Kiadóhivatal: Kazinczy-utca 3.

Regény.

Képek a szabadságharcból.

Irta: egy volt 48-as honvédtűzér.

(52)

Két menyegző.

Egyik fényesebb toalette a másik után következett, s meg volt a számára minden, a mit csak a szeme-szája megkívánt. Miért mindez?

No erre nem sokáig kellett várakoznia.

XXXIII.

Egy este beállított hozzá a tulajdonos s előadta neki, hogy most már a börtön levegőjének semmi nyoma sem látszik rajta, szép, elegáns, imponáló külsővel rendelkezik, itt az ideje, hogy ő is rendelkezék a további sorsa felől.

Ő, ugymond a tulajdonos, ahhoz szegény ember, hogy élete fogytáig itt minden haszon nélkül eltarthassa; a mit eddig tett érette, azt tette először részvétből, de másodsor főleg tette azért, hogy ezen áldozata neki kárpótolva lesz.

És elmondta neki őszintén, minden habozás nélkül, hogy mi a foglalkozása és házában milyen éjjeli leányüzlete van.

Most tehát a jövőjére nézve szabad választást enged. Vagy elmegy egy paraszának háremébe hólgynek, a hol az ezeregy éjszakához hasonló jó dolga lesz, csak a világtól zárva marad; vagy elmegy egy bukaresti gazdag bojárjal Európa legzajosabb városába Párisba és ott élheti világát, mint kedvese a bojárnak, a legzajosabbban, fényben, pompában; vagy pedig, ha úgy tetszik, maradjon az ő üzletében és éljen a világnak, mert már eddig a tartása számlája tetemes összegre rugott és erre ő fedezetet keres és talált is.

Az esteli séták alkalmával úgy a bojár, mint a pasa megszemlélték és mind a kettőnek tetszését megnyerte. Azért holnap délután 2 óráig határozzon. Ezzel a tulajdonos uram távozott.

Ekkor nyílt meg a szeme Etelkának, hogy a jótétemény, a mit eddig élvezett, nem emberszeretetből történt, s gondolkodott, hogy mitevő is legyen.

(Folytatjuk.)

Közgazdaság.

Mai áraink helyben:

Buza — — — 8.80—9.00
Tengeri — — — 5.70—5.80
Árpa — — — 5.30—5.50
Zab — — — 6.50—6.50

Árak 50 kilogrammonként koronára értékben.

Hagymaárak:

Vereshagyma 4. — korona
Foghagyma I. rendű 18—21 K.
" II. " 14—17 K.

Az árak száz kilogrammonként értendők.

Értesítés.

Tévedés kikerülése végett tudatom Makó város és vidéke közönségével, hogy az aradi-utcai *Kovács*-féle malmot nem én vettem meg, csak egy hasonló nevű egyén, kivél sem rokonágban, sem ösmeretségben nem vagyok.

Teljes tisztelettel:

Soós Lajos

Zöldfa-utcai hengeralmi tulajdonos.

Ugyanott felvétetik egy szorgalmas molnár segéd és egy munkás ember, éves állásra mindenesnek.

Árlejtési hirdetmény.

A makói reform. egyház építető bizottsága árlejtést hirdet a belvárosi lelkészlakáson eszközöndő javítási és átalakítási munkákra. Az árlejtés alapjául szolgáló 1436 K. 31 fillérre számított költségvetés s a ref. egyház gondnoki hivatalában megtekinthető munkákról vállalkozni szándékozók a ref. egyház gondnoki hivatalában nyerhetnek tájékoztatást.

Az árlejtés f. évi aug. 21-én Vasárnap délelőtt 1/2 11 órakor a ref. egyház gondnoki hivatalában tartatik meg, melyre a vállalkozni szándékozók ezennel meghivatnak.

Makó, 1910. aug. 16.

A ref. egyház gondnoki hivatala.

Legolcsobban a legjobb vas- és fűszerárukat
Kolozsy Károly

„Üstököshöz” címzett üzletében szerezheti meg.

